

Lika rättigheter i förskolan

- plan mot diskriminering och kränkande behandling

Stensjöns förskola ht 2023 - vt 2024

Innehåll:

1. Grunduppgifter

Ansvariga för planen.....	
Vilka omfattas av planen.....	
Vår målbild.....	
Planen gäller från.....	
Planen gäller till.....	
Alla barn har samma rättigheter.....	
Delaktighet i planen.....	

2. Utvärdera

Uppföljning av fjolårets åtgärder på Stensjöns förskola.....	
--	--

3. Kartlägga

På Stensjöns förskola ska vi som pedagoger upptäcka eventuella risker för diskriminering och kränkande behandling genom att.....	
--	--

4. Förebygga

Förebyggande åtgärder, arbetssätt och rutiner.....	
Situationer och miljöer vi särskilt uppmärksammat.....	

5. Främja

Främjande åtgärder, arbetssätt och rutiner.....	
Likabehandlingsarbetet innebär följande för oss på Stensjön.....	
Barn.....	
Vårdnadshavare.....	
Kollegor.....	

6. Åtgärder vid akuta situationer

Arbetsgång; Barn - Barn.....	
Arbetsgång; Vuxen - Barn.....	
Arbetsgång; Vuxen - Vuxen.....	

7. Bilagor

Definitioner och begrepp.....	
Misstanke om sexuella trakasserier och övergrepp mot barn/elever i förskola/skola....	
Riktlinjer för barns integritet.....	
Anmälan till rektor vid kränkande och diskriminerande behandling.....	
Arbetsgång vid uppgift vid misstanke om vuxnas kränkningar av barn och elever.....	
Rutiner vid anmälan till huvudman.....	
Ifyllningsbar anmälan till skolnämnd vid kränkande behandling.....	
Mall utredning kränkning barn kränker barn.....	
Åtgärdsplan när barn kränker barn.....	
Frågeformulär vid intervju efter kränkande behandling.....	

1. Grunduppgifter

Ansvariga för planen: Rektor tillsammans med Stensjöns pedagoger

Vilka omfattas av planen: Barn, vårdnadshavare, pedagoger på Stensjöns förskola

Vår målbild: Hos oss ska människor växa! Vår förskola präglas av utveckling, engagemang, lekfullhet och glädje.

Planen gäller från: HT 2023

Planen gäller till: VT 2024

Alla barn har samma rättigheter

Likabehandlingsarbete handlar om att värna om barns mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i förskolan. Barn har ett rättsskydd mot diskriminering och mot trakasserier.

Rätten till likabehandling hör till de grundläggande mänskliga rättigheterna. Alla barn i förskolan har samma rättigheter – oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Barnen har också rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling.

Enligt diskrimineringslagen och skollagen måste förskolan arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Förskolan ska också aktivt främja barns lika rättigheter och möjligheter.

Delaktighet i planen

Barnens delaktighet:

- Vi arbetar aktivt med värdegrundsarbete i vår vardag och samtalar om livets olika känslor och situationer.
- Barnen får vara delaktiga i att bestämma en del i innehållet i verksamheten, genom att t ex. vara med och planera en aktivitet. Ibland får de rösta om saker så att det blir demokratiska beslut, det är viktigt att allas röst ska vara lika mycket värd.
- Vi lyssnar in och plockar upp vad barnen är intresserade av i temat och planerar utifrån det.
- Vi finns nära och stöttar upp och uppmuntrar till egna initiativ vid konfliktlösning. Det är viktigt att alla känner sig lyssnade på och bekräftade i sin känsla. Detta uppnår vi

genom att försöka bemöta barnen utifrån deras perspektiv, vi använder lek för att lösa meningsskiljaktigheter.

- Vi vill att barnens lekmiljö och material ska vara lekfullt, tillåtande och tillgängligt och normkreativt. Miljön ska vara föränderlig och ändras efter barnens intresse och behov.
- Vi arbetar med TAKK som ett komplement till det talade språket, vilket gör att vi möjliggör att barnen kan uttrycka sina åsikter och tankar på flera sätt och därmed inkluderar alla.

Vårdnadshavare delaktighet:

- Alla ska känna sig välkomna till förskolan och bemötas på ett likvärdigt sätt. Vi berättar att det finns en plan för allas lika rättigheter i förskolan och att den finns tillgänglig att läsa i tamburen. Vårdnadshavare kan även ta del av Mölndals stads integritetspolicy på stadens hemsida.
- Vi fångar upp vad vårdnadshavare säger, både vid den dagliga kontakten och under samtal och är det något de har synpunkter på tar vi upp det i arbetslaget till diskussion för att verksamheten ska utvecklas.
- Vi sätter ord på det vi gör och våra pedagogiska tankar genom att hänvisa till läroplanen samt vår plan för lika rättigheter i förskolan.

Pedagogers delaktighet:

- På Stensjöns förskola arbetar vi för ett positivt och öppet klimat. Vi jobbar med att tala "med" istället för "om" eftersom vi vill undvika att man talar bakom ryggen. Vi talar om kollegor på samma respektfulla sätt som vi vill att de talar om oss själva. Vi uppmärksammar varandra på om vi inte efterlever detta.
- Vi peppar varandra att prova nya saker och utvecklas. Vi uppmuntrar också idéer och tankar från varandra.
- Om det händer något pratar man genast med den som är berörd istället för att vänta tills problemet blir för stort. Vi får inte utesluta någon. Alla måste vara med i samvaron och delaktiga. Man ska få känna sig värdefull i arbetslaget och på Stensjöns förskola.
- Alla har något att lära och alla har något att ge.

2. UTVÄRDERA

Uppföljning av fjolårets åtgärder på Stensjöns förskola:

Hur fungerade förra årets likabehandlingsarbete?

I arbetet med barnen med har vi mött större utmaningar pga ökad arbetsbelastning. Vi som personalgrupp har behövt diskutera värdegrundsfrågor och aktualisera frågorna kring vår arbetsmiljö och vår kommunikation. I vardagen är det svårt att vara lyhörd för barnens initiativ och vi hade behövt mer tid för att se alla individers behov. Delaktigheten blir inte

jämt fördelad. Det är svårt att behålla ett inkluderande förhållningssätt. I mötet med vårdnadshavare upplever vi att de blivit mindre tid för samtal vid lämning och hämtning, pga större barngrupper och långa vistelsetider.

I Lekcertifieringen har vi fått tid att diskutera barnens lek och det har ökat deras delaktighet i verksamheten.

Är ni nöjda med resultatet eller borde något gjorts annorlunda?

Varför/Varför inte? Vad behöver förbättras? Hur?

Att vi behöver ha tid för att diskutera och aktualisera likabehandlingsarbetet, både i arbetslaget men även gemensamt på huset. Att nyanställda ges tillfälle och tid för att läsa och gå igenom likabehandlingsplanen.

Vi önskar att få fortbildning inom ämnet.

Erfarenheter från tidigare år lyfts in i nästa års likabehandlingsarbete och plan.

3. KARTLÄGGA

Kartläggningen visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet. Den kunskapen ligger sedan till grund för förskolans förebyggande åtgärder.

På Stensjöns förskola ska vi som pedagoger upptäcka eventuella risker för diskriminering och kränkande behandling genom att:

- Vara uppmärksamma och nyfikna på vad som händer i barnens relationer i verksamheten genom att vara goda lyssnare, vara närvarande och tillåta känslor.
- Reflektera ensam eller i grupp över situationer som uppstår för att kunna förebygga i nästa steg.
- Vara medveten om den "kultur" vi tillsammans skapar och att den påverkar både vuxna och barn.
- Vara medvetna om vår yrkesroll och det ansvar som ingår i den. Att vara positiva förebilder för barn, vuxna och kollegor.

4. FÖREBYGGA

Förebyggande åtgärder, arbetssätt och rutiner

Matsituationen

- Vid behov har vi bestämda platser vid matbordet, vilket skapar trygghet.
- Vi försöker vara inkluderande genom att ge alla vid bordet talutrymme- inte bara de som hävdar sig mest. Vi tränar på att lyssna på varandra oavsett vem som berättar något.

- Barnen görs uppmärksamma på andras behov vid matbordet t.ex. att man tänker på att skicka vidare till kompisen och att maten ska räcka till alla.
- Barnet får själv välja vad det vill äta upp på tallriken.

Toaletten och blöjbyte

- Toalettsituationen ska vara lugn och trygg där barnet själv sätter gränser t.ex. om dörren ska vara öppen eller stängd. På några avdelningar har vi skyltar där det står om det är upptaget eller ledigt.
- Vi är lyhörda för varje barns önskan.
- Ordinarie känd personal hjälper till vid toalettsituationen.
- Personal finns alltid till hands vid toalett situationen så gott det går.
- Skötrummet ska erbjuda i den mån det går, en avskild plats för intimhygien.

Tamburen

- Vi värnar om barnens integritet genom att förbereda dem på vad som ska hända t.ex. genom att undvika att hasta på kläder på någon som inte är beredd på det.
- Det ska finnas en dialog barn och vuxna emellan i tamburen, så att barnen får hjälp till självhjälp. Meningen är att barnen ska få utveckla självständighet, samtidigt som de känner trygghet i att kunna få assistans när det är något de inte själva reder ut.
- Vi uppmuntrar barnen och använder humor och glädje i på- och avklädningsituationen.
- Vi strävar efter mindre grupper för att skapa lugn.

Lekmiljöer/rum

- Vi pedagoger är närvarande och delaktiga, samt lyssnar och stöttar med nya idéer till leken vid behov.
- Det ska finnas möjlighet för barnen att välja att leka i både små och stora lekkonstellationer.
- Barnen ska ha tillgång till inspirerande material som de själva kan nå och plocka fram.
- Barnen är delaktiga i skötseln av vår förskolemiljö.
- Vi ser över våra miljöer för att gynna barnens lek och motverka kränkning.
- Varje läsår arbetar vi pedagoger i ansvarsgrupper kring våra offentliga miljöer, piazzan, gården, biblioteket och ateljén. Ansvarsgruppernas uppdrag är att utveckla miljöerna.
- Tar eget ansvar att plocka iordning efter sig. Lämna det snyggt och städat.

Utemiljön

- Närvarande pedagoger uppmärksammar när det händer något barn emellan eller när någon går ensam. Gården är en plats där det krävs extra överblick från pedagoger då ytan barnen rör sig på är stor.
- Vi kartlägger om och var barn känner sig otrygga på gården genom att fråga och observera dem.

- Vi pedagoger är närvarande och stöttar i lek, vid konflikter eller i hjälp med material till leken genom att vara utspridda över hela gården.
- Vi bjuder in till gemensam, positiv lek.
- Alla vuxna hjälper, stöttar och ser alla barn.
- Vi är uppmärksamma på både ord och kroppsspråk.

Konflikthantering/Tillsägelser

- I konfliktsituationer hjälper vi barnen och även vuxna att se varandras perspektiv. Alla inblandade i en konflikt får möjlighet att berätta sin sida av historien och har rätt till sina känslor. När vuxen tillrättavisar eller avleder ett barns uppmärksamhet ska det ske på ett respektfullt sätt.
- Vi uppmärksammar och diskuterar kontinuerligt vårt eget förhållningssätt i arbetslaget.

5. FRÄMJA

Främjande åtgärder, arbetssätt och rutiner

Likabehandlingsarbetet innebär följande för oss som pedagoger på Stensjöns förskola.

Barn:

- All personal på förskolan skall arbeta aktivt som goda förebilder genom att stimulera barnens samspel och aktivt samtala om allas lika värde
- Låna och läsa böcker om olika familjekonstellationer
- Skapa förutsättningar för ett gott socialt samspelsklimat ute och inne
Bemöta barn i deras frågor
- Vara närvarande och lyhörda i barnens sociala samspel
- Arbeta integritetsstärkande ex stopp min kropp och att olika åsikter och känslor accepteras och bekräftas.

Vårdnadshavare:

- Föra en kontinuerlig dialog med vårdnadshavare om förskolans arbete
- Bemötandet av vårdnadshavare vid lämning och hämtning är en viktig del av det förebyggande likabehandlingsarbetet. Om vi inte visar respekt för vårdnadshavare riskerar vi att kränka barnet och skapa otrygghet när det gäller att komma till förskolan.

Kollegor:

- Att alla känner sig delaktiga i områdets kompetensutveckling
- Skapa förutsättningar för ett gott socialt samspelsklimat ute och inne

6. ÅTGÄRDER VID AKUTA SITUATIONER

Arbetsgång; Barn – Barn

Ansvarig pedagog samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta kränkningar.

Förskolechef informeras skriftligen.

Föräldrarna informeras.

Pedagogen ansvarar för att dokumentation genomförs.

Vid behov kontaktas elevhälsan eller annan instans, enligt bifogad dokumentationsmall.

Arbetsgång; Vuxen – Barn

Om en vuxen kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

Förskolechef informeras skriftligen

Förskolechef ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen.

Vid behov kontakta överordnad chef eller anmäla till berörd myndighet, enligt bifogad dokumentationsmall.

Arbetsgång; Vuxen – Vuxen

Den som är utsatt för kränkning/mobbning ansvarar för att ta kontakt med närmaste chef.

Då en vuxen ser att någon annan vuxen blir kränkt, tar den som ser ansvar för att reagera på det som skett.

7. Bilagor

Misstanke om sexuella trakasserier och övergrepp mot barn/elever i förskola/skola

Riktlinjer för barns integritet

Definitioner och begrepp

Handlingsplan gällande sexuella övergrepp

Riktlinjer för barns integritet

Anmälan till rektor vid kränkande och diskriminerande behandling

Arbetsgång vid uppgift vid misstanke om vuxnas kränkningar av barn och elever

Rutiner vid anmälan till huvudman

Ifyllningsbar anmälan till skolnämnd vid kränkande behandling

Mall utredning kränkning barn kränker barn

Åtgärdsplan när barn kränker barn

Frågeformulär vid intervju efter kränkande behandling

